

BORD DWAR IL-KONTROLL TA' KIRI TA' RABA

**MAGISTRAT DR.
GIOVANNI GRIXTI**

Seduta tat-30 ta' Novembru, 2011

Rikors Numru. 13/2006/1

Paul Cutajar, Carmelo sive Charles Cutajar, Maryanne Cutajar, Philip Cutajar, Francis Cutajar, Nicolette Cutajar, Emma, Cutajar, Antonia Cutajar, Raymond Cutajar, MarieLouise Farrugia u Marie Isabelle Farrugia – Ikoll ahwa ulied il-mejjet Angelo Cutajar.

vs

Joseph Zerafa, Philip Zerafa, Lillian Zerafa, Alfred Zerafa, Moira Bugeja, ahwa ulied il-mejjet Emanuel Zerafa u Maria Assunta armla minn Emanuel Zerafa.

Il-Bord

Ra r-rikors promutur:

Illi l-esponenti bhala l-verrieta tal-mejjet missierhom Angelo Cutajar, illum jikru l-ghalqa maghrufa bhala tal-Hrejja, limiti tal-Hrieni, fl-Ghaqba, Haz-Zebbug bil-qbiela

Kopja Informali ta' Sentenza

ta' Lm5 (hames liri Maltin) li jithallsu kull sena b'lura bl-ewwel skadenza fil-15 t'Awissu 2007.

Illi l-awtur tal-esponenti gia istitwixxa proceduri dwar l-ghalqa (rikors numru 52B/81) li gew decizi fit-28 ta' Settembru 2006 billi gie ritenut illi l-ghalqa inkwistjoni kienet mikrija mhux lill-intimata f'dik il-kawza u cioe lil Angela Zerafa izda lil binha Emanuel Zerafa, illum mejjet – uliedu l-armla tieghu huma intimati.

Illi kemm kienet ilha pendent il-kawza sal-lum l-awtur tal-esponenti u l-esponenti qatt ma accettaw il-qbiela ghall-istess raba'

Illi l-esponenti ghandhom bzonn jirrizumu l-pussess tar-raba in kwistjoni ghax ghandhom bzonnha ghalihom kif ukoll illi l-intimati u l-awtur taghhom kien hallewha zdingata.

Ghaldaqstant l-esponenti jitolbu bir-rispett sabiex dan il-Bord joghgbu jawtorizzahom jirriprendu l-pussess tar-raba fuq imsemmija mill-poter tal-intimati, li jigi f'fissat terminu qasir u perentorju biex l-intimati jizgombraw mill-istess, prevja l-likwidazzjon u l-hlas tal-benifikati legali skond il-ligi.

Ra ir-risposta tal-intimati:

Illi hafna mill-intimati mhumieq legittimi kontraddituri u ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju bi spejjes ghar-rikorrenti.

Illi r-rikorrenti qed jirrepettu dak li kien qal missierhom fil-kawza quddiem dan il-Bord numru 52B/1981JC u cioe' li huma ghandhom bzonn l-ghalqa maghrufa bhala tal-Hrejja, limiti tal-Hrieri, fl-Ghaqba, Haz-Zebbug, Malta ghall-bzonnijiet taghhom.

Illi mhuwieg vera ghalqa inkwistjoni tithalla zdingata.

Illi s-sidien tant iridu jahtfu l-art inkwistjoni minn ghand min jahdimha, li f'dik il-kawza l-ohra hawn fuq imsemmija fl-

Kopja Informali ta' Sentenza

ismijiet Angelo Cutajar vs Angelo Zerafa kien saħansitra gie allegat falsament illi din l-art qed tintuza bhala shooting range. Aktar minn hekk, kif sewwa osserva dan il-Bord fis-sentenza relattiva tat-28 ta' Settembru 2006 is-sid l-ewwel ta' verżjoni mod tal-fatti, imbagħad biddilhom biex jilhaq l-iskopijiet tieghu, attitudni li tidher ser tirrepetti ruhha f'din il-kawza.

Semgha l-provi;

Ra l-atti kollha tar-rikors;

Ikkonsidra:

Illi l-ewwel eccezzjoni tal-intimati li mhux kollha huma l-legittimi kontraditturi kienet irtirata fis-seduta tad-29 t'Ottubru, 2007 u għalhekk il-Bord jastjeni milli jiehu konjizzjoni ulterjuri tagħha;

Illi din hija kawza għar-ripreza ta' raba' skond l-artikolu 4(a) tal-Kap 199 tal-Ligijiet ta' Malta bazata sia fuq il-htiega tagħha mis-sidien biex tintuza minnhom għall-skopijiet agrikoli kif ukoll fuq abbandun tal-istess. Dwar l-ewwel premessa, jemergi mill-istess artikolu 4(a) illi l-htiega trid tkun għall-uzu mis-sid personalment jew minn membru tal-familja u għall-skopijiet agrikoli. Il-provi tar-rikorrenti, sia dwar l-ewwel premessa kif ukoll dwar it-tieni wahda huma dawk li ressqo fil-kawza deciza f'Settembru 2006 istitwita minn Angelo Cutajar allura l-awtur tar-rikorrenti odjerni kontra l-istess intimati, Rikors Numru 52B/81. Dawk l-istess provi saru jiffurmaw parti ukoll mill-kawza odjerna u minn hawn jemergi illi mix-xhieda kollha prodotti mir-rikorrent hadd minnhom, inkluz l-istess rikorrenti, ma kien ddikjara wisq anqas ressaq xi prova li ir-raba' jehtiegu għalih jew għal xi membru tal-familja meta wahda mill-premessi fir-rikors 52B/81 kienet proprju "illi l-esponenti għandu bzonn jirrizumi il-pussess tar-raba' fuq imsemmi għax għandu bzonn .." Issa f'kawzi ta' din in-natura mhux bizzejjed li sid jiddikjara li għandu bzonn ir-raba' għalih sabiex jirnexxi fit-talba tieghu. Dwar din id-disposizzjoni tal-ligi hemm diversi sentenzi li enuncjaw l-

iter procedurali partikolari li ghandu jkun segwit mill-Bord. Fil-kawza **Grezzju Caruana et vs Guzeppi Degabriele App 12/1993 deciz 3/11/2004**, l-Qorti rriteniet hekh:

Jinsab spjegat fis-sentenza fl-ismijiet “**Jane armla minn John Mary Calleja et -vs- Francesco Calleja et**”, Appell, 6 ta' Ottubru 2000, illi skond it-test tal-ligi fuq riprodott, “l-*iter* procedurali li kellu allura jigi segwit mill-Bord kien issegwenti:-

“(a) Il-Bord kellu jkun sodisfatt illi s-sid tar-raba kien jehtiegu biex jigi wzat ghal skopijiet agrikoli minnu personalment jew minn xi membru tal-familja. Din il-prova kellha ssir qabel kollox u fl-ewwel lok minn sid il-kera;

“(b) Il-kerrej kellu mbaghad jipprova li r-raba in kwistjoni kien fonti importanti ta' l-ghixien tieghu u tal-familja tieghu;

“(c) Jekk dan l-element jigi sodisfacentement pruvat mill-kerrej, il-Bord kellu jikkonduci l-ezami komparattiv li l-ligi tesigi biex ikun sodisfatt li l-kerrej kien ser ibati aktar minn sid il-kera jekk ir-rikors jigi milqugh.”;

Illi applikat dan l-insenjament ghall-kaz odjern, jemergi minnufih illi t-talba tar-rikorrenti bazata fuq il-htiega tar-raba hija destinata li tfalli fuq l-ewwel rekowitz kif fuq spjegat. Ir-rikorrenti donnhom ma taw kaz tal-ewwel premessa taghhom u ma ressqu l-ebda prova fejn primarjament kellhom jikkonvincu lil dan il-Bord illi huma verament ghandhom htiega tar-raba sabiex jinhadem minnhom jew minn membru tal-familja taghhom. Ghalhekk kull konsiderazzjoni ohra dwar din it-talba tkun inutili.

Illi in rigward tat-tieni premessa l-Bord ezamina l-provi akkolti fil-process anness Rikors 52B/81. Opportunement ikun rilevati illi f'dak il-process hemm xhieda li jghidu li r-raba kien qed jintuza ghall-isparar fuq il-plattini u ghall-insib u ohrajn li jinnegaw din l-allegazzjoni u anzi jikkonfermaw illi huma jahdmu r-raba ghall-intimata fuq bazi regolari. Il-kawza 52B/81 kienet promossa minn

Angelo Cutajar, missier ir-rikorrenti odjerni kontra Angela Zerafa li kienet mietet fil-mori tal-kawza ferm wara li kienu inghalqu l-provi u fit-23 ta' Mejju 2005 l-atti kienu assunti mill-intimati odjerni. Fir-rikors 52B/81 il-fu rikorrenti kien ressaq provi illi l-fu intimata Angela Zerafa kienet traskurat ir-raba u hallietu zdingat izda f'dak il-process irrizulta illi l-istess Angela Zerafa ma kienitx l-inkwilina ghaliex r-raba kien isejjah lil Emanuel Zerafa tant li l-Bord kien illiberaha mill-osservanza tal-gudizzju. Dawk l-istess provi huma l-provi fil-kawza odjerna u dwar dan irid jinghad illi l-intimati baqghu jobbjettaw ghall-allegazzjoni ta' zdingar bix-xhieda ta' Joseph Zerafa li esebixxa ritratti biex juru li r-raba jinhadem. Id-domandi in kontro-ezami ta' dan ix-xhud kienu diretti lejn allegat bini ta' kmamar minghajr il-permess tal-awtoritajiet kompetenti izda dan ma kien ta' ebda beneficcju ghar-rikorrenti stante li ma hemm ebda premessa u talba min-naha taghhom f'dan ir-rigward. Ezaminati l-provi akkwiziti, jirrizulta biss illi l-allegazzjoni tar-rikorrenti hija wahda serjament dubjuza u ghalhekk il-prova ma kienitx tinkombi lill-intimati, dawn kienu konvincenti sal-punt li jiskreditaw lir-rikorrenti. Hija l-fejma ta' dan il-Bord illi r-rikorrenti ma skontawx l-oneru tal-prova fuqhom inkombenti.

Ghal dawn il-motivi, filwaqt illi jilqa' l-eccezzjonijiet sollevati mill-intimati, jichad it-talbiet tar-rikorrenti bl-ispejjez kontra taghhom.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----